

MØRE OG ROMSDAL, SOGN OG FJORDANE STATSADVOKATEMBETER

Justis- og beredskapsdepartementet, Sivilavdelingen,
Postboks 8005 Dep,
0030 Oslo

Deres ref.: 14/808-LKR

Vår ref.:

Dato: 16. september 2014

HØRING – RAPPORT FRA ARBEIDSGRUPPE SOM HAR GJENNOMGÅTT REGELVERK, ORGANISERING OG BEHANDLING AV BARNEBORTFØRINGSSAKER I NORGE

Møre og Romsdal, Sogn og Fjordane statsadvokatembeter slutter seg til en godt utarbeidet og grundig rapport fra arbeidsgruppen for gjennomføring av regelverk, organisasjon og behandling av barne bortførings saker i Norge.

Fra vår side slutter vi oss til de forslag til endringer gitt i kap. 10. Våre merknader vil først og fremst knytte seg til endringer i straffeloven og barne bortføringsloven.

Straffeloven § 216

Vårt embete dekker tre politidistrikt; Nordmøre og Romsdal politidistrikt, Sunnmøre politidistrikt og Sogn og Fjordane politidistrikt. Vi har hatt et lite antall barne bortførings saker etter någjeldende straffelov § 216.

Antall registrerte saker etter straffeloven § 216:

	Nordmøre og Romsdal	Sunnmøre	Sogn og Fjordane
2013	2	0	1
2014 (pr. 20. aug.)	1	1	3

Påtalekompetansen i disse sakene ligger til statsadvokaten, og vårt inntrykk er at disse har blitt behandlet på en god måte i politidistriktene. Samtidig har disse sakene vært meget ressurskrevende, og for mange en tilegnelse av kompetanse innenfor området for første gang. Det har stort sett vært saker som ikke er tilsluttet Haagkonvensjonen av 1980, slik at dette har bydd på ekstra utfordring opp mot den aktuelle stat.

Det er ikke oppnevnt kontaktpersoner/koordinatorer for barne bortføring i to av politidistriktene i vårt embete. Forslagets punkt 19 på side 190 må følges opp ved en oppnevning av slike koordinatorer. Tilbakemeldingene fra distriktene i vårt embete er at dette bør legges til familievoldskoordinatorerne. I ett av politidistriktene er det oppnevnt kontaktperson med saksansvar og kontaktperson med påtaleansvar som er lagt til SO-teamet.

Påtalemøtet vi hadde i desember 2013 var en av disse sakene et tema, og da også med en gjennomgang relevant rettslig stoff. Det vil fra vår side følges opp som tema på kommende påtalemøte etter nye lovendringer trer i kraft. Vi følger således opp forslaget pkt 18 side 190 om jevnlig tema på påtalemøtene.

I likhet med straffskjerpelsen i volds- og sedlighets saker, ligger det en straffskjerpelse i straffeloven 2005 § 261 for grov omsorgsunndragelse. Denne bestemmelsen er imidlertid ikke trådt i kraft, og etter vårt syn bør det her komme en lovendring straks slik at § 261 trer i kraft i stedet for någjeldende straffelov § 216. Vi deler også anbefalingen om at det skal inntre straffeansvar for alle tilfeller det etter norsk rett er forbud mot å ta med seg et barn ut av landet uten barnevernets samtykke. Lovforslaget er fremmet som pkt D. Endringer i straffeloven pkt 1 og 2 side 188.

Unntaksregler ikke tatt med i barnebortføringsloven

Det vises til gjennomgåelsen i kap. 6.3 og 6.4 vedr. barnebortføringsloven, der det foreslås en endring i barnebortføringsloven slik at også konvensjonens unntak blir med i den norske lovteksten, jf. pkt 1 og 2 i forslaget til pkt A. Endringer i barnebortføringsloven side 186. Dette vil også etter vårt syn gjøre tilgangen til og forståelsen av regelverket lettere.

Sentralisering

Iht. barnebortføringsloven § 5 annet ledd er Justisdepartementet, Sivilavdelingen, utpekt som sentralmyndighet. Dette bør fortsette. Nærhet til saken ved kontakt med gjenværende, stedlig domstol mv, gjør at vi støtter gruppens anbefaling om at det ikke bør skje en sentralisering av politi- og påtalemyndighet.

Vi ser at for området menneskehandel, så har det blitt etablert et eget koordineringsorgan. Her har vi erfaring med KOM (Koordineringsenheten for ofre for menneskehandel), som har fått et eget mandat fra Justisdepartementet, men som driftes av Seksjon for kriminalitetsbekjempelse i Politidirektoratet. KOM er en arena for erfaringsutveksling, samarbeid og koordinering mellom ansvarlige etater og frivillige organisasjoner. KOM drifter to samarbeidsgrupper; tverretattlig samarbeidsgruppe og operativ samarbeidsgruppe. I den tverretattlige samarbeidsgruppen er blant annet flere ulike direktorat med, så som; Utlendingsdirektoratet, Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, Barne-, ungdoms og familiedirektoratet, Arbeids- og velferdsdirektoratet, Helsedirektoratet, Politidirektoratet, samt Kripos, Høyere påtale, Politiets utlendingsenhet mv. Vi viser her til rapport fra KOM for 2013. Vi tenker oss at en tilsvarende organisering innenfor barnebortførings saker kan dekke behovet for en ytterligere sentralisert spesialkompetanse, samt være en enhet som knytter sammen alle de ulike aspekt ved barnebortførings saker.

Vi slutter oss til de forslag som knytter seg til utarbeiding av nytt rundskriv og retningslinjer fra sentralmyndigheten som vist til på sidene 188-190 i rapporten, samt at Riksadvokaten her følger opp med ytterligere føringer til påtalemyndigheten, jf pkt 17.

Ingvild Thorn Nordheim

Kopi: Riksadvokaten, Postboks 8002 Dep, 0030 Oslo